

Kvalitetsudvikling

Dansk Skulderalloplastik Register: Fokus på proksimal humerus fraktur

Trods stigende incidens af proksimal humerus fraktur, behandles færre patienter med alloplastik.

Styregruppens medlemmer: Steen Lund Jensen, Bo Sanderhoff Olsen, Brian Elmengaard, Jeppe Rasmussen, Josefine Beck Larsen, Klaus Hanisch, Lene Lau, Mikkel Tøttrup, Sanne Opstrup Villekjær, Theis Muncholm Thillemann, Zaid Issa, Pernille Iversen, Troels Mark-Christensen. **Interessekonflikter oplyst til SundK:** ingen

Resultat fra årsrapporten, 1. januar – 31. december 2024.

Dansk Skulderalloplastik Register fra Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut (SundK).

Dansk Skulderalloplastik Register (DSR) omfatter alle skulderalloplastikker, der indsættes i Danmark. Incidensen er stigende og lå i 2024 på cirka 27 per 100.000 person-år. Tre hovedindikationer – artrose, rotator cuff artropati og proksimal humerusfraktur – udgør tilsammen 95 % af operationerne. Stigningen i incidens drives primært af et øget antal alloplastikker ved artrose og rotator cuff artropati, mens anvendelsen ved proksimale humerusfrakturer er faldende.

Som en nyere udvikling omfatter DSR nu også alle proksimale humerusfrakturer – uanset behandlingsform – og ikke kun dem, der behandles med alloplastik. Dette har muliggjort overvågning af behandlingsmønstret nationalt, hvor vi siden 2019 har set en stigende incidens af frakturer, men et samtidigt fald i andelen, der behandles operativt, både med osteosyntese og alloplastik. I 2024 blev 93,5 % af patienterne behandlet ikke-operativt mod 91,2 % i 2019 (se tabel 1). Udviklingen afspejler international konsensus, hvor ny evidens peger på, at ikke-operativ behandling i de fleste tilfælde giver lige så gode – eller bedre – resultater end kirurgi [1].

ANDEL AF frakturpatienter med primær behandling osteosyntese og/eller alloplastik (procedure <30 dage efter diagnose) [1]

Diagnoseår	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Alle frakturer (n)	3.915	3.756	4.174	4.407	4.547	4.724
Alloplastik (ifølge LPR)	140 (3,58 %)	131 (3,49 %)	132 (3,16 %)	141 (3,2 %)	127 (2,79 %)	114 (2,41 %)
Osteosyntese (ifølge LPR)	206 (5,26 %)	214 (5,7 %)	262 (6,28 %)	192 (4,36 %)	155 (3,41 %)	191 (4,04 %)
Ikke-operativ behandling	3.569 (91,16 %)	3.411 (90,81 %)	3.780 (90,56 %)	4.074 (92,44 %)	4.265 (93,8 %)	4.419 (93,54 %)

Traditionelt har man anvendt hemialloplastik ved fraktur, hvor tuberculi med rotator cuff sener fikses til protesens flanger. Da tuberculi med sener ofte ikke heler tilfredsstillende, er resultaterne for denne proteseform generelt svage. Derfor er reverse alloplastik – en ”omvendt” totalprotese, der qua sit design er stabil uden rotator cuff – i stigende grad blevet foretrukket. I DSR har vi målt klinisk outcome med Patient Reported Outcome (PRO) ét år efter operationen via Western Ontario Osteoarthritis Shoulder index (WOOS). For patienter opereret i 2021–2022 er scoren 45 for hemialloplastik og 70 for reverse alloplastik (0-100, 100 bedst).

Revisionsraten efter fem år er ens for de to protesetyper, omkring 93%, hvilket understreger, at revisionsrate alene er et utilstrækkeligt mål for kvalitet. Hemialloplastik har lav revisionsrate, men ofte dårlig funktion. Det fremhæver vigtigheden af fortsat PRO-måling i DSR. Desværre er PRO-indsamlingen sat i bero i afventning af et nyt system.

Dansk Hofteloplastikregister og Dansk Knæalloplastikregister arbejder aktuelt sammen med DSR om at udvikle et fælles sæt kliniske kvalitetsindikatorer, herunder indikatorer for genindlæggelser, reoperationer og infektioner inden for to år efter primær operation. Formålet er at skabe indikatorer, der giver et nuanceret billede af forløbskvaliteten og dermed kan bruges aktivt i det lokale forbedringsarbejde på afdelingerne. De nye indikatorer forventes afprøvet som testindikatorer i den kommende årsrapport.

Årsrapporten har været i kommentering hos alle regioner.

Hele årsrapporten kan læses på sundk.dk: <https://www.sundk.dk/kliniske-kvalitetsdatabaser/dansk-skulderalloplastik-register-dsr/viden-fra-databasen/>

LITTERATUR

1. Handoll HH, Elliott J, Thillemann TM, Aluko P, Brorson S. Interventions for treating proximal humeral fractures in adults. Cochrane Database Syst Rev. 2022;6(6):CD000434. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD000434.pub5>